

Azərbaycançılıq ideologiyasının, milli ruhun və özünüdərkini formalaşmasında Ulu Öndər dühası

Böyük şəxsiyyətlər təkcə tarix yaratmır, onun istiqamətini öz xalqlarının mənafeyinə uyğunlaşdırmağı da bacarırlar. XX əsrin fenomeni Heydər Əliyev belə tarixi şəxsiyyətlərdəndir. Azərbaycan xalqı duyurdu, görürdü, bilirdi və inanırdı ki, bu dahi şəxsiyyət ömrünü milli ruhun formalaşmasına həsr edir.

Ümummilli liderin siyasi portretinin ən əsas cizgilərindən biri onun zamanı və prosesləri düzgün qiymətləndirməyə imkan verən dərin zəkaya sahib olması idi. O, dünyada və regionda cərəyan edən proseslərin təhlükəli məcraya yönəldiyi vaxtda sanki zamanı dayandırmaqla hər şeyi ilkin nöqtdədən başlamağı bacardı. Azərbaycan üçün çətin anda ən düzgün qərarlar qəbul etdi və SSRİ-nin süqutu nəticəsində dağılan geosiyasi konfigurasiyada hələ formalaşmamış bir dövləti düşdüüyü təhlükəli vəziyyətdən çıxarmağa müvəffəq oldu. Heydər Əliyevin siyasi müdrikliyi ona beynəlxalq münasibətlər sisteminin institusional əsaslarının sarsıldığını görməyə, beynəlxalq arbitr kimi dünya nizamını qorumaq missiyasını üzərinə götürmüş müxtəlif təşkilatların öz funksionallığını itirdiyini dəqiq müəyyən etməyə və dünyanın gündəmini dikte edən güc mərkəzləri ilə bərabərhüquqlu tərəfdaşlıq münasibətləri qurmağa imkan verdi.

SSRİ-nin dağılmasından sonra yaranan dövlətlərdən Azərbaycanı fərqləndirən yalnız özünəməxsus tarixi ənənələri, keçmişi deyil, həm də qarşılaşdığı çağırışların, üzləşdiyi problemlərin mürəkkəb xarakteri oldu. Ümummilli liderin bünövrədən qurmağa başladığı müstəqil Azərbaycan postsovet məkanında və qeyri-müəyyənliyin ictimai təfəkkürdə reallıq kimi qəbul olunduğu, keçmişlə bütün bağların qopduğu, gələcəyə aparan körpülərin hələ qurulmadığı bir dövrdə dünyanın siyasi səhnəsinə inamla çıxdı.

1993-cü ildə xalqın çağırışı və təkidli tələbi ilə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyevin təklif etdiyi milli dövlət quruculuğu və müasir inkişaf strategiyası özündə bir sıra vacib komponentləri birləşdirdi. Bu mürəkkəb, taleyüklü məsələlərin həlli üçün təqdim olunan inkişaf strategiyası, ilk növbədə, digər güclərin iradəsindən asılı olmayan və yalnız milli maraqları rəhbər tutan müstəqil siyasətin həyata keçirilməsini, ölkədə separatçılıq və mərkəzdənqaçma meyillərinin qarşısının alınmasını və sabitliyin, təhlükəsizlik meyillərinin bərqərar edilməsini, institusional islahatlar yo-

lu ilə müasir dövlət idarəçiliyinin və mütləq ictimai münasibətlərin formalaşdırılmasını, beynəlxalq aləmdə bərabərhüquqlu və etibarlı əlaqələrin qurulmasını, mühüm enerji layihələrinin reallaşdırılması və iqtisadi inkişaf üçün zəruri resursların əldə edilməsini, cəmiyyətin müxtəlif sosial təbəqələri arasında azərbaycançılıq ideologiyasına əsaslanan sıx birliyin təminatını və son nəticədə ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpa olunmasını nəzərdə tuturdu. Ulu öndərin milli ideyaya, milli-mənəvi dəyərlərə dərin bağlılığı, irəli sürdüyü təşəbbüslərin, ideya və təkliflərin, xarici siyasətdə çevik, bir çox hallarda heç də hamının dərhal anlama bilmədiyi uzaqgörən addımlarının ölkənin milli maraqlarına xidmət etməsinə olan sarsılmaz ictimai etimad Azərbaycanın qurtuluşunun siyasi-fəlsəfi mahiyyətini təşkil edən mühüm amildir.

Müstəqilliyin ilk illərində parçalanmaq və dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsi ilə üzləşən Azərbaycanı fəlakətlərdən yalnız Heydər Əliyevin qurtara biləcəyini təkcə onun tərəfdarları deyil, rəqibləri də yaxşı anlayırdı. Ölkədə vətəndaş müharibəsi həddinə çatmış silahlı qarşıdurma cəhdlərinə məhz güclü siyasi xadim, pragmatik lider, müdrik dövlət adamı kimi Heydər Əliyevin titanik səyləri nəticəsində qısa müddətdə son qoyuldu, siyasi mübarizə küçə və meydanlardan parlamentə, seçki platformasına transformasiya olundu, ölkədə ictimai-siyasi sabitlik bərqərar edildi.

Məhz ulu öndərin müdrik siyasəti nəticəsində Azərbaycan regionun ən etibarlı və güclü dövlətlərindən biri kimi özünü dünyaya təqdim etməyə müvəffəq oldu. Birqütblü dünyaya sürətli keçidin ciddi böhran, bir çox hallarda fəlakətlər yaratdığı çətin və qeyri-müəyyən tarixi mərhələdə Azərbaycan özünün Şərqi və Qərbi arasında körpü funksiyasını bərpa edə bildi.

1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması və sonrakı dövrdə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri kimi global əhəmiyyət kəsb edən enerji layihələrinin həyata vəsiqə qazanması çox uğurlu bir nəticə oldu. Bu, əlbəttə, Heydər Əliyev siyasi dühasının nəinki Azərbaycan və Cənubi Qafqazın, eyni zamanda bu gün - XXI əsrdə 30 il öncəkindən daha böyük aktualıq kəsb edən Avropanın təhlükəsizliyinə tarixi töhfəsi kimi qiymətləndirilir.

1995-ci ildə Azərbaycanın yeni Konstitusiyası qəbul olunduqdan sonra cəmiyyət həyatının bütün sahələrində köklü islahatların reallaşdırılmasına başlandı, ölkədə çoxpartiyalı siyasi sistem formalaşdırıldı, fikir plüralizmi, söz və məlumat azadlığı təmin edildi. Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatı quruculuğu istiqamətində mühüm addımlar atıldı, neft strategiyasının həyata keçirilməsi nəticəsində ölkənin gələcək inkişafının beynəlxalq zamanəti və maddi resursları təmin olundu. Təkcə onu qeyd etmək kifayətdir ki, ulu öndərin ölkəyə rəhbərliyi dövründə Azər-

baycanda həyata keçirilən iqtisadi islahatlar nəticəsində Ümumi Daxili Məhsul 71 faiz artdı.

2001-ci il noyabrın 9-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. Qurultayda Heydər Əliyev demişdir: "Azərbaycanın biz bir çox ağır və çətin məsələlərini həll etdik və qarşıda duran üfüqləri də çox yaxşı görürük. Azərbaycanın böyük təbii sərvətləri, əlverişli coğrafi-strateji mövqeyi, güclü iqtisadi, intellektual potensialı və azərbaycanlıların yüksək mədəni səviyyəsi müstəqil ölkəmizin gələcəyinin çox xoşbəxt və firavan olmasını təmin edəcəkdir. Əmin ola bilərsiniz ki, bu yol, qarşıda duran üfüqlər, perspektiv tam realdır. Apardığı iqtisadi siyasət nəticəsində bir neçə ildən sonra Azərbaycan zəngin ölkələrdən biri olacaqdır".

Ümummilli lider Heydər Əliyev canlı məktəb, canlı klassika, tarixin canlı nümunəsi idi. Dəmir məntiqi, polad zəkası, iti mühakimə qabiliyyəti, fitri istedadı, fenomenal yaddaşı ilə seçilirdi. Ulu öndər Heydər Əliyev 40 illik siyasi fəaliyyəti dövründə üzləşdiyi bütün çətinlikləri, maneələri, problemləri məntiklə dəf edən, inamlı qərarları ilə milyonlarla insanların taleyində müstəqil rol oynayan millət fədaisi, sərkərdə və lider kimi tanınır. O, hələ sağlığında əfsanəvi və xarizmatik şəxsiyyətə çevrilməsində onun millətinin mənafeyi naminə həyatını hər cür riskə atması, sözünü məqamında deməsi, milli idealar uğrunda mübarizəsində yüksək qətiyyət və prinsipliallıq göstərməsi kimi xarakterik xüsusiyyətləri mühüm rol oynamışdır. Ölkənin daxili və xarici siyasətində qazandığı uğurlar bir daha sübut edir ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursu və Azərbaycan dövlətçiliyi etibarlı əllərdədir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyalarını yaşadır, eyni zamanda bu işləri müasir dövrün tələbləri, xalqın maraqlarına uyğun yeni formada təkmilləşdirir və daha da inkişaf etdirir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Ordumuzun apardığı 44 günlük Vətən müharibəsi parlaq Zəfərlə başa çatmış, ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin edilmişdir. Bu gün işğaldan azad olunmuş ərazilərdə geniş abadlıq və quruculuq işləri həyata keçirilir. Məcburi köçkünlər böyük coşqu ilə ata-baba yurdlarına qayıdırlar.

Bugünkü uğurlar məhz müasir Azərbaycan dövlətinin banisi, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilərək həyata keçirilmiş və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən yeni dövrün tələblərinə uyğun davam etdirilmiş islahatlarla bağlıdır. Aparılan uğurlu islahatlar nəticəsində Azərbaycanda sosialyönümlü iqtisadiyyatın inkişafına nail olunmuş, insanların həyat tərzini yüksəlmişdir.

Ceyhun MƏMMƏDOV,
"Azpetrol" şirkətinin baş direktoru,
Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü.